

УДК 378.1

Парфенюк Т. Ю.

ORCID 0000-0001-9806-5731

Кандидат педагогічних наук (доктор філософії),
викладач іноземних мов (англійська, німецька)
Сумського вищого училища мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського
(Суми, Україна) E-mail: parfeniuk_tania@ukr.net

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ З ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ АВСТРАЛІЇ У ПРАЦЯХ УКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІВ І ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДНИКІВ

*Переорієнтація освіти на її конкурентоспроможність, спрямованість на вивчення цілісної картини змін, формування системного мислення відбувається через радикальне вивчення конкретних передумов розвитку освіти та їх змісту. Реформа освіти – неперервний історичний процес, в якому об’єктивно виокремлюються певні етапи. Освітні системи усього світу знаходяться в стані радикальних змін. Це і спонтанний розвиток, і цілеспрямовані реформи. Останні найчастіше не призводять до бажаних результатів, що пояснюється в значній мірі тим, що між різними точками зору, між філософськими, науковими обґрунтуваннями, інтелектуальним забезпеченням соціотехнічної практики в сфері освіти немає спадкоємного взаємозв’язку, відсутня рефлексія, і, в значній мірі, спостерігається невизначеність інтересів і цінностей, що стоять за цілями реформування. Чільне місце серед концептуальних ідей та поглядів на аналіз наукових джерел з даної тематики посідають зміни в освітній реформі в Австралії, яка є «носієм перетворень», які викликають національний інтерес. Звідси – необхідність вивчення проблеми розвитку вищої освіти в Австралії, ціннісних орієнтирів перетворень і розробки методології їх використання як засад трансформації системно-утворюючих елементів освіти в Україні. Проте, незважаючи на широкий спектр досліджень, пов’язаних із розвитком освіти, недостатньо приділяється уваги принципово аналітичним соціально-філософським та соціологічним засадам розвитку вищої освіти, пов’язаним із новою картиною світу, із сутнісними характеристиками сучасного світового розвитку і місцем людини в сучасному світі. В усьому світовому суспільстві вважається також винятково важливим, але недостатньо вивченим питання про дослідження наукових джерел з проблеми розвитку вищої освіти в Австралії, що стає метою даної статті. Тому, провідним завданням є з’ясувати стан розробленості проблеми. **Теоретико-методологічна основа складає:** методологічні положення порівняльної педагогіки, що окреслюють орієнтири дослідження освітнього феномену в контексті політичних, економічних, соціальних процесів, взаємозв’язку регіональних і національних тенденцій розвитку вищої освіти глобалізаційного простору (А. Василюк, С. Коршикова, Н. Лавриченко, М. Лещенко, А. Максименко, О. Матвієнко, А. Сбруєва); передумови формування політики вищої освіти, що формують принципово нові засади розвитку системи вищої освіти (Дж. Даукінс, Е. Денісон, Г. Левін, Дж. Локк, Л. Маглен). **Наукова новизна одержаних результатів** полягає в тому, що вперше здійснено аналіз сучасних теоретичних підходів до розуміння особливостей розвитку австралійської системи вищої освіти в процесі її модернізації. Вивчення стану дослідженості проблеми, що розкриває зміст реформування системи вищої освіти Австралії, дозволяє дійти **висновку**, що окреслене у статті може стати в нагоді як вітчизняним дослідникам-компаративістам, так і практикам-освітянам.*

Ключові слова: вища освіта, аналіз наукових джерел, проблеми розвитку вищої освіти, теоретичні підходи, концептуальні ідеї.

У другій половині ХХ – на початку ХХІ століття в провідних країнах світу відбуваються цілеспрямовані спроби реформування освітніх систем, що стало наслідком потужних соціальних рухів, геополітичних змін. Вони мали забезпечити, на думку реформаторів, викорінення тоталітарної свідомості, відтворення демократичних практик і цінностей. У цьому контексті актуальним є вивчення модернізації вищої школи, що спостерігається у розвинених країнах світу, оскільки вони, у другій половині ХХ століття стали найдинамічнішою ланкою системи освіти, що охопила значну частину молоді. Реформи, що інтенсивно проводяться у розвинених країнах, мають за мету передусім посилити

демократичність, відкритість, гнучкість, варіативність, конкурентоспроможність і ринкову відповідність системи вищої освіти.

Успішне вирішення завдання європейської інтеграції передбачає залучення фахівців з порівняльної педагогіки. Відновлення незалежності створило передумови для інтеграції освітньої системи України в міжнародний освітній простір, викликавши також підвищені вимоги до ґрунтовності якості порівняльно-педагогічних досліджень і публікацій. З кожним роком збільшується кількість науковців, які вивчають окремі країни і регіони, питання розвитку вищої освіти України та Європи – Н. Авшенюк, А. Василюк, Л. Даниленко, А. Данилюк, Т. Левченко, М. Лещенко, А. Сбруєва. Серед науковців, які також займаються цією проблематикою, виокремлюємо праці Н. Абашкіної, О. Бочарової, В. Кременя, Н. Лавриченко, А. Максименка, О. Матвієнко та інші.

Економічна й культурна глобалізація як процес «розширення, поглиблення й прискорення всесвітньої взаємозалежності» [1, 5] розпочала нову еру у розвитку вищої освіти, котра завжди вирізнялася відкритістю на міжнародній арені, насамперед, завдяки своїй знаннєвій сутності, що не визнає юридичних обмежень і територіальних кордонів. Вища освіта значно трансформувалася під впливом глобалізації, перетворившись на своєрідний центр змін, котрий завдяки всесвітній мережевій взаємодії університетів й академічному обміну поступово змінює соціальний, економічний й культурний характер життя суспільства. Н. Авшенюк наголошує, що вища освіта й наука розглядаються ключовими елементами процесу формування глобального середовища, що продукують знання й технології, створюють транскордонні асоціації та стали спільноти однодумців [1, 5]. Більшість сегментів ринку освітніх послуг формуються відповідним попитом і регулюються правилами організації й ведення бізнесу, зокрема, залежністю від споживчого попиту, орієнтацією на ефективність управління й адміністрування ЗВО. Н. Авшенюк підкреслює, що у результаті нових потреб людини в освіті, цільових установок міжнародних організацій, формування світового ринку праці, а також державних цілей зближення національних систем освіти, у глобальному суспільному просторі уже сформувалася практика надання транснаціональних освітніх послуг, яка швидкими темпами набуває ознак єдиного світового освітнього простору.

Саме тому освітня реформа є головним засобом її вирішення серйозним дієвим фактором підвищення інноваційно-інтелектуального потенціалу країни. Л. Даниленко наголошує, що в основу нової соціально-гуманітарної політики нашої держави покладено розуміння того, що інвестування в людину – не збитковий процес, а навпаки – найбільш перспективний. Соціальний капітал є фундаментом економічного і політичного розвитку держави, а міцні зв'язки соціальної солідарності – передумовою національної могутності. Провідні теми, які піднімалися дослідницею це: тенденції становлення теорії управління ЗСО (заклади середньої освіти) у ринкових умовах; теоретико-методологічні засади менеджменту освітніх інновацій як складової теорії управління інноваційними процесами; а також пріоритетні напрями та перспективи розвитку менеджменту освітніх інновацій в Україні [3].

Серед сучасних чинників розвитку суспільства на перший план виходить людський капітал, якісною характеристикою якого є рівень знань, що стає ключовим елементом у забезпеченні постіндустріального розвитку будь-якої країни. Неодмінною умовою забезпечення такого інтелектуального рівня в Україні є відповідність вітчизняної системи вищої освіти сучасним економічним умовам українського суспільства, які можуть сприяти або гальмувати її розвиток. Ці умови мають неоднозначний вплив на розвиток системи вищої освіти і потребують постійного дослідження взаємозв'язків між економічною трансформацією та системою вищої освіти. Отже, для прийняття адекватних рішень та ефективного процесу реформування системи вищої освіти важливо постійно враховувати зміну економічних умов [9].

Проблеми розвитку освіти, їх власне педагогічні, соціокультурні й політико-економічні компоненти, є аспектом вивчення новітньої доби, а саме: другої половини ХХ – початку ХХІ століть. Вирішальним є виявлення більш широких й триваліших тенденцій – міждержавного, континентального і навіть глобального масштабу. Принципово новим для освіти ХХІ століття, поряд із глобалізацією й демократизацією освітянських процесів, є і ринковизація освіти. Однією з дослідниць, що працює в цьому напрямі є Н. Авшенюк, яка присвячує свою увагу проблемі забезпечення якості транснаціональної вищої освіти, котра актуалізувалася в умовах посилення ринкової орієнтації вищої освіти й активізації ролі комерційних провайдерів, що пропонують свої послуги в міжнародному масштабі. Авторка аналізує досвід міжнародних організацій та університетів провідних англосовітських країн щодо розробки і запровадження процедур гарантування якості вищої освіти у транснаціональному вимірі її розвитку [1].

У світовій педагогічній науці відповідні дослідження нині актуалізувалися у зв'язку з посиленням інтересу до глобального розвитку освітньої галузі. На тернах вітчизняної компаративістики А. Василюк займається дослідженням проблеми теоретичної основи нової освіти (досвід Польщі), що враховує сучасні європейські реалії і національні пріоритети. Дослідниця підкреслює головні ознаки нової парадигми, а саме: скерованість системи освіти на пріоритети особистості, на широку демократизацію та децентралізацію, сучасна освіта має слугувати не державі, а передусім громадянам, творцям суспільства. Представлене А. Василюк уявлення польських науковців щодо моделі сучасної освіти спрямоване на формування освіченості внутрішньо зрілої особистості (відкритої до інших людей і світу), підготовленої

до участі в побудові сучасного громадянського суспільства. Дослідниця визначила тенденції реформування шкільної освіти Польщі XX – початку XXI ст.; виокремила й охарактеризувала основні етапи реформування шкільної освіти Польщі; розробила інтегративну (діагностико-прогностичну) модель реформування освіти; конкретизувала теоретичні засади підготовки, проведення та аналізу шкільних реформ, сучасні наукові уявлення про етіологію реформ, стратегію й алгоритм їх впровадження [2].

Багато уваги відома українська компаративістка М. Лещенко приділяє вивченню шведського досвіду колаборативного підходу до післядипломного навчання педагогів на базі загальноосвітніх навчальних закладів, що полягає у створенні партнерських умов взаємодії учителів з учнями в ході колективної проектної діяльності. Вивчення шведського досвіду освіти показало, що зусилля шведських освітніх менеджерів спрямоване на практичне оволодіння учителями й учнями ІКТ (інформаційно-комунікативні технології) компетентностями в реаліях природного навчального процесу, який носить, водночас, дослідницький і прагматично-орієнтований характер [9].

О. Матвієнко займалася розробкою нагальних проблем реформування сучасної середньої освіти не лише у глобальному, але й у регіональному та континентальному європейському контексті в кінці XX століття. Вітчизняна компаративістка охарактеризувала динаміку змін у структурі обов'язкової освіти на всіх її рівнях; проаналізувала теоретичні принципи й практичні рішення розбудови систем неперервної освіти, її глобальний та європейський контекст; поглиблено дослідила загальну характеристику дискретних тенденцій у розбудові західноєвропейського освітнього простору [6, 4–7].

В умовах інтеграційних процесів, що відбуваються сьогодні в світі, шляхи розв'язання яких можливі за умови достатнього знання систем вищої освіти різних зарубіжних країн. Ідея створення європейського освітньо-наукового простору примусила всі країни-учасниці визначити ряд завдань у всьому комплексі політичних, економічних, соціальних, культурних питань, у тому числі й у галузі вищої освіти. В контексті сказаного цінним є дослідження А. Максименко. Він проаналізував розвиток теорії і практики становлення системи університетської освіти Франції, розкрив суспільно-політичні, соціально-економічні й історико-педагогічні передумови еволюції галузі; визначив провідні тенденції розвитку і динаміку реформування французької університетської освіти; місце і роль держави в забезпеченні та здійсненні освітньої політики щодо перспективи творчого застосування досвіду зарубіжних країн, щодо розбудови системи вищої освіти в умовах адаптації діяльності українських університетів вимогам Болонського процесу [5, 3–7].

У сучасному світі очевидною стала істина, що поступ у будь-якій галузі людської діяльності можливий лише за умови опанування найвищих здобутків людської культури. Інформаційні технології, розвиток засобів масової інформації уможливають швидкий та оперативний обмін як загальнокультурним, так і педагогічним досвідом між різними країнами світу. За таких обставин суттєво зростає роль порівняльно-педагогічних досліджень, які дають змогу вивчати глибинну природу педагогічних явищ у контексті соціальних, політичних і культурних умов їх існування.

Особливий інтерес для України мають система вищої освіти високорозвинених країн, зокрема Австралії, де вища освіта – одна з найкращих, і країна є одним із лідерів постачання освітніх послуг іноземним студентам в умовах транснаціоналізації вищої освіти. В Україні дослідженню сучасних проблем модернізації австралійської вищої освіти присвячені праці Л. Голуб, С. Корешкової, Н. Пасько, А. Сбруєвої, Г. Слосанської. Зокрема, Л. Голуб досліджує австралійські підходи до розвитку школи як полікультурного освітнього середовища.

Стратегічні напрями модернізації освіти і науки, значущість цих сфер у суспільному розвитку країни вмотивовані як об'єктивними тенденціями загальносвітового розвитку, так і тісно пов'язаними внутрішньодержавними процесами. Один з таких напрямів знайшов втілення в дослідженні С. Корешкової, яка розглядає інновації у вищій інженерній освіті Австралії, зокрема, відповідність змісту навчання потребам економіки, активне впровадження найсучасніших інформаційних технологій; гнучке й варіативне навчання, можливість організації високого рівня практичної підготовки; активну реалізацію нових підходів до підвищення професійної кваліфікації інженера. Н. Пасько досліджує вимоги до створення та діяльності австралійських університетів. Цікавим та актуальним для України є досвід Австралії стосовно формування системи соціальної роботи, що став предметом дослідження Г. Слосанської, яка акцентувала увагу на професійній підготовці соціальних працівників. Саме Г. Слосанська займалася дослідженням професійної підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах Австралії [10, 3–5]. Питання інтеграції вищої освіти порушено в роботах А. Сбруєвої. Вона розкрила загальні тенденції реформування сучасних освітніх систем; систематизувала провідні контекстуальні чинники розвитку освіти в кінці XX – на початку XXI століття; займалася вивченням основних напрямів розвитку системи австралійської професійної освіти, а також узагальнила тенденції розвитку системи вищої освіти.

У результаті аналізу праць вітчизняних учених виявлено, що увага, головним чином, акцентується на науково-теоретичному обґрунтуванні процесів професіоналізації, інтернаціоналізації, забезпеченні якості та реформуванні структури вищої освіти високорозвинених країн.

Проблема реформування вищої освіти Австралії завжди була в центрі уваги видатних австралійських державних діячів: Дж. Даукінса, Р. Мензиса, М. Фрейзера, Дж. Чифлі. Фундаментальними

дослідженнями в галузі реформування австралійської вищої освіти є роботи провідних науковців: А. Олсена, Д. Девіса, М. Епла, С. Маргінсона і М. Консідена.

Роберт Мензис (англ. Robert Menzies, 20 грудня 1894 – 15 травня 1978) – австралійський державний і політичний діяч, 12-й прем'єр-міністр Австралії. Роберт Мензис був прем'єр-міністром Австралії впродовж 18 років, 5 місяців і 12 днів (з 26 квітня 1939 – по січень 1966, враховуючи постійні зміни в уряді). Це зонайдовший в історії Австралії термін перебування однієї людини на прем'єрському посту. Хоча в свій перший термін він допустив багато політичних прорахунків і помилок, Р. Мензису все-таки вдалося відновити свій авторитет в суспільстві в 1943 році. Завдяки ефективній політиці протягом свого другого терміну Р. Мензис до цих пір залишається одним з найавторитетніших прем'єр-міністрів в історії Австралії. Він також здійснив значний внесок до розвитку вищої освіти в Австралії і столиці країни, в місті Канберра. Університети, створені в післявоєнний період, окрім нарощування потужної наукової бази, велику увагу приділяли підготовці викладачів. Австралійський національний університет в Канберрі (заснований в 1946 році, з автономним Інститутом наукових досліджень) в 1951 році запропонував запровадити Державні Гранти на освіту. Тільки завдяки працям Р. Фрейзера і його найближчих послідовників створено та впроваджено таку освітню політику, яка змогла, так би мовити, з однаковою легкістю врахувати майже всі без винятку вимоги до системи вищої освіти Австралії й, отже, могла забезпечити і справді забезпечила наступне покоління «споживачів освітніх послуг» загальноприйнятими пропозиціями австралійської університетської освіти [7].

Джозеф Бенедикт Чифлі (22 вересня 1885 – 13 червня 1951) австралійський політик і 16-й прем'єр-міністр Австралії був одним з найвпливовіших прем'єр-міністрів. Під час Другої світової війни британський уряд прийняв Вестмінстерський акт 1931 року, що надав деяким домініонам, включаючи Австралію, законодавчу автономію. У післявоєнній Австралії запанував дух оптимізму й упевненості. Лейбористський уряд на чолі з прем'єр-міністром Джозефом Б. Чифлі запропонував нові плани економічного розвитку країни. У період 1946–1949 років розроблено законодавство, орієнтоване на підвищення добробуту, розвиток системи охорони здоров'я, турботу про осіб похилого віку, допомогу безробітним і непрацевдатним. Важливого значення набула широкомасштабна імміграційна програма, що дозволила заповнити нестачу робочої сили в період післявоєнного економічного буму. Відбулося впровадження «соціального контракту», дерегламентація, мікроекономічна реформа, корпоратизація і приватизація, які склали низку заходів щодо трансформації австралійських освітньо-бізнесових структур на світовий конкурентоспроможний рівень ринкових відносин, модернізація вищої освітньої сфери (менший рівень державного втручання і більший рівень ринкових впроваджень в новий процес управління). Всі ці зміни, а саме особливості розвитку вищої освіти Австралії в кінці ХХ століття вивчали австралійські дослідники С. Маргінсон і М. Консіден [11].

Джон Малькольм Фрейзер – австралійський політик від Ліберальної партії, 22 прем'єр-міністр Австралії, прийшов до влади у 1975 році після уряду Уїтлема, обстоював перехід від навчальних до робочих програм, що дозволить молоді швидше адаптуватися до сучасних умов праці.

Функціонування системи вищої освіти Австралії й освітні цілі зафіксовано законодавством країни. Система вищої освіти Австралії є найдецентралізованішою. Урядові документи щодо завдань і шляхів реформування системи вищої освіти Австралії, в яких представлений ґрунтовний аналіз модернізації системи вищої освіти, проведення і впровадження реформ, досліджувалися провідними діячами в освітній політиці Австралії, а саме: Джоном Даукінсом (з 1987 до 1991 року Міністр з питань Освіти, Науки та Підготовки); Бренданом Нельсоном (з 2001 до 2006 року Міністр з питань Освіти, Науки та Підготовки.); Ізабель Джулі Бішоп (з 24 січня 2006 року до 3 грудня 2007 року Міністр з питань Освіти, Науки та Підготовки); Джулією Гіллард (з 2007 року до 24 червня 2013 року Міністр з питань Освіти, Зайнятості та Професійних відносин Австралії) та Пітером Коліером (з 2013 року Міністр з питань Освіти, Зайнятості та Професійних відносин Австралії).

Такі австралійські науковці як Д. Девіс, М. Епл, А. Олсен досліджували проблеми приватизації щодо зміни міжнародного статусу системи вищої освіти Австралії. Саме завдяки цій групі дослідників, які опікувались вивченням сутності освітніх перетворень з науково-педагогічної точки зору, політика системи вищої освіти Австралії стала професійною, а предмет її інтересу перетворюється на наукову роботу. І так триває протягом останніх років ХХ ст. – початку ХХІ століття, відтоді як науковий інтерес до вищої освіти вперше почав набувати інституційної форми, і дотепер, коли попит на «освітній товар» став питанням престижу ЗВО Австралії.

Питання фінансування освітньої сфери Австралії, вимоги сучасного ринку праці, ринкових відносин та їх роль у реформуванні системи австралійської вищої освіти знайшли своє відображення в дослідженнях зарубіжних вчених С. Болла, Б. Колдвела, Б. Левіна, П. Хілі. Вони наголошували, що потрібно забезпечувати високі стандарти австралійської освіти та професійної підготовки, проводити реформи, які сприяють підготовці кваліфікованих фахівців для світової економіки, а також розробити нову схему оплати за освіту вб'є ринкових цін.

Окремо слід згадати огляд стану вищої освіти в Австралії або так званий звіт Бредлі, який підготувала група дослідників, на чолі з професором Денісом Бредлі на замовлення уряду Австралії. Звіт

Бредлі містить оцінку вищої освіти Австралії і надав рекомендації щодо подальшого її розвитку на період до 2020 року [12].

Висновки. Вивчення стану дослідженості проблеми розкриває зміст реформування системи вищої освіти Австралії, що може стати в нагоді як вітчизняним дослідникам-компаративістам, так і практикам-освітянам. В роботах видатних вітчизняних і зарубіжних діячів висвітлено багатий досвід реформаторських перетворень в кінці ХХ – на початку ХХІ століття. *Перспективами подальших досліджень* вбачаємо окреслення перспектив впровадження окремих ідей австралійських закладів освіти, зокрема вищої, у роботу вітчизняних ЗВО.

References

1. Авшенюк Н. М. Болонський процес як регіональний вимір інтернаціоналізації вищої освіти. Київ : Вища школа, 2005. 8 с.
Avsheniuk, N. M. (2005). Bolonskyi prozes yak regionalnyi vymir internatsionalisatsiyi vyshchoyi osvity [The Bologna Process as a Regional Dimension for the Internationalization of Higher Education]. Kyiv, Ukraine : Vyshcha Shkola.
2. Василюк А. В. Шкільні реформи у Польщі : історія і сучасність : монографія. Ніжин, 2007. 340 с.
Vasilyuk, A. V. (2007). Shkilni reformy u Polchshi: istoria i sutchasnist': monohrafiya [School Reforms in Poland: History and Modernity: monograph]. Nizhin, Ukraine.
3. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : монографія. Київ, 2004. 358 с.
Danilenko, L. I. (2004). Upravlinnya innovatsijnoju diyalnistju v zagalnoosvitnikh navchal'nyh zakladakh: monohrafiya [Management of innovative activity in general educational institutions: monograph]. Kyiv, Ukraine.
4. Корешкова С. П. Вища освіта Австралії – лідер у наданні освітніх послуг. Черкаси : Видавництво ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. 70 с.
Koreschkova, S. P. (2010). Vyshcha osvita Avstraliyi – lider u nadanni osvitnikh poslug [Higher Education in Australia – a leader in the provision of educational services]. Cherkasy, Ukraine : Vydavnytstvo TCHNU im. B. Hmelnytskogo.
5. Максименко А. П. Університетська освіта Франції: становлення і розвиток у ХІХ–ХХ століттях : монографія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2007. 200 с.
Maksymenko, A. P. (2007). Universytets'ka osvita Frantsiyi: stanovlennya i rozvytok u XIX–XX stolittyah: monohrafiya [French university education: formation and development in the XIX–XX centuries: monograph]. Kyiv, Ukraine : Vyd. tsentr KNLU.
6. Матвієнко О. В. Стратегії розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу : монографія. Київ, 2005. 381 с.
Matviyenko, O. V. (2005). Stratehiyi rozvytku serednioyi osvity u krayinakh Yevropeyskoho Soyuzu: monohrafiya [Strategies for the development of secondary education in the countries of the European Union: monograph]. Kyiv, Ukraine.
7. Menzies R. International education. URL : http://www.international.edu.ru/analitics/analytic_articles/ (Last accessed: 21.07.2014).
8. Пасько Н. А. Вимоги до створення та діяльності австралійських університетів. Наукові праці ДонНТУ. Серія: педагогіка, психологія і соціологія, 2012, Вип. 11, С. 25–38.
Pas'ko, N. A. (2012). Vymohy do stvorennya ta diyal'nosti avstraliys'kykh universytetiv [Requirements for the establishment and activity of Australian universities]. *Naukovi pratsi DonNTU. Seriya: pedahohika, psykholohiya i sotsiolohiya – DonNTU scientific works, Series: Pedagogy, Psychology and Sociology*, 11, 25–38.
9. Сбруєва А. А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія. Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня». Видавництво «Козацький вал», 2004. 500 с.
Sbruyeva, A. A. (2004). Tendentsiyi reformuvannya seredn'oyi osvity rozvynenykh anhlomovnykh krayin v konteksti hlobalizatsiyi (90-ti rr. XX – pochatok XXI st.): monohrafiya [Trendsreforming secondary education in developed English-speaking countries in the context of globalization (90s – beginning of the 21st century): monograph]. Sumy, Ukraine : VAT «Sums'ka oblasna drukarnya». Vydavnytstvo «Kozats'kyu val».
10. Слoзанська Г. І. Професійна підготовка соціальних працівників у вищих навчальних закладах Австралії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2011. 20 с.
Slozans'ka, H. I. (2011). Profesiyna pidhotovka sotsial'nykh pratsivnykiv u vyshchyykh navchal'nykh zakladakh Avstraliyi [Vocational training for social workers in Australia's higher education institutions]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Ternopil, Ukraine.

11. Marginson S., Considine M. (2004). National and Global Competition in Higher Education. Monash University. Australia. 28 p.
12. HECS (Higher Education Contribution Scheme). *University of South Australia*. URL : <http://w3.unisa.edu.au/fees/domestic/commonwealthsupported/hecs/help.asp>[www.aph.gov.au/About_Parliament/Parliamentary_Departments/Parliamentary_Library/Publications_Achieve/hecs] (Last accessed: 03.08.2014).

Parfeniuk T.

ORCID 0000-0001-9806-5731

Ph.D. in Pedagogical Sciences

Foreign language teacher (English, German)

Sumy Higher School of Art and Culture named after D.S. Bortniansky,
(Sumy, Ukraine) E-mail: parfeniuk_tania@ukr.net

ANALYSIS OF SCIENTIFIC RESOURCES ON THE PROBLEMS OF HIGHER EDUCATION DEVELOPMENT IN AUSTRALIA IN THE WORKS OF UKRAINIAN AND FOREIGN RESEARCHERS

The reorientation of education to its competitiveness, the focus on the study of a whole picture of changes, the formation of systemic thinking occurs through a radical study of specific prerequisites for the development of education and their content. Education reform is a continuous historical process that objectively identifies certain stages. Educational systems around the world are in a state of radical change. These are both spontaneous development and purposeful reform. The latter often does not lead to the desired results, which is largely explained by the fact that there are different points of view between philosophical, scientific grounds, intellectual support of the social-technical practice in the field of education.

A prominent place in the conceptual ideas and views on the analysis of scientific sources on this subject are the changes in educational reform in Australia, which is the «carrier of transformations» that are of national interest. That's why there is the need to analyze scientific sources on the problem of the development of higher education in Australia, to define the values of transformations and to develop a methodology for their use as a basis for the system-forming elements of education in Ukraine.

*However, despite the wide range of studies related to the development of education, insufficient attention is paid to the fundamentally analytical socio-philosophical and sociological principles of higher education related to the new picture of the world, with the essential characteristics of modern world development and the place of man nowadays. The issue of research into the scientific sources of higher education in Australia, which is the focus of this article, is also considered to be extremely important but not sufficiently studied throughout the world. Therefore, **the leading task** is to find out the state of development of the problem. **Theoretical and methodological basis** is: methodological provisions of comparative pedagogy, which outline the orientations of the study of educational phenomenon in the context of political, economic, social processes, interconnection of regional and national tendencies of higher education development of the globalization space (A. Vasilyuk, S. Koreshkova, N. Lavretchenko, M. Leshchenko, A. Maksimenko, O. Matvienko, A. Sbruyeva); the prerequisites of the formation of higher education policy that forms a fundamentally new basis for the development of the higher education system (J. Dawkins, E. Denison, G. Levin, J. Lock, L. Maglen). **The scientific novelty** of the obtained results is that for the first time an analysis of modern theoretical approaches to understanding the peculiarities of the development of the Australian higher education system in the process of its modernization has been carried out. Studying the state of the problem, which reveals the content of reforming Australia's higher education system, **concludes** that the article may be useful to both domestic comparative researchers and educational practitioners.*

Keywords: higher education, analysis of scientific sources, problems of higher education development, theoretical approaches, conceptual ideas.

Стаття надійшла до редакції 03.03.2020

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент М. А. Бойченко